

Heemkundekring De Honderd Hoeven

Nieuwsbrief 3de jaargang nr 1 2024

Dagblad De Oerndwiel

20 februari 1924

Gesnapt. De majoor der Rijksveldwachter van Hoeven, vergezeld van den Rijksveldwachter van Zegge en den gemeenteveldwachter van Hoeven, hebben bij drie verlofhouders t.w. A. Hopstaken, P. Janssens en Jac. Luijck sterke drank in voorraad gevonden en tegen hen proces-verbaal opgemaakt.

De reden dat hier in Hoeven de drankvoorraad in beslag werd genomen, was de overtreding van de Drankwet. Daarin was bepaald op welke plaatsen sterke drank geschonken mocht worden. De wet bepaalde ook dat op plaatsen waar sterke drank verkocht werd een vergunning aangevraagd moest zijn en goedgekeurd bij de gemeente. Aan het aantal vergunningen dat de gemeente kon verlenen zat een limiet, afhankelijk van het aantal inwoners. Waarschijnlijk was die aanvraag "een beetje vergeten".

HOEVEN. Inval. De Majoor der rijksveldwacht vergezeld met de twee rijksveldwachters van St. Willebrord, de rijksveldwachter van Zegge en den gemeenteveldwachter van Hoeven, hebben vrijdag een inval gedaan in het bekende danshuis van A. Muijs, aan den Rijksweg. De sterke drank, 't noodige bier de toonbank en verder de geheele inventaris werden in beslag genomen en gebracht in het gemeentehuis alhier. Dit muisje heeft later nog een staartje gekregen.

Adrianus Muijs, arbeider en geboren op 2 december 1898 te Hoeven. Op 19 december 1924 is hij voor de kantonrechter te Zevenbergen verschenen. De aanklacht was: Het in de gemeente Hoeven eene gemakelijkheid aanleggen, waarbij het publiek met of zonder betaling toegang heeft. Hij werd veroordeeld tot zes dagen hechtenis.

824	Adrianus Muijs	Kantonschied	19	19 Dec. 1924	Al in de gemeente Hoeven eene gemakelijkheid aanleggen, waarbij het publiek met of zonder betaling toegang heeft	Zes	10	24	De kantonrechter te Zevenbergen
	Muijs	geboren 2 Dec 1898	1924	Zevenbergen	hechtenis	1924			

Wereldreiziger.

Gisteren vervoegde zich in deze gemeente een zekere heer F. K. Kloekke, die tracht zonder geld en te voet, de reis om de wereld in 5 jaar (40.000 K.M.) af te leggen. De opbrengst der kaarten dient om de onkosten

Hoe het verder verlopen is met de wereldreis van deze kloekke globetrotter hebben we niet meer kunnen achterhalen. 'Waarschijnlijk zoals in het oude liedje. De weg was recht, de weg was krom .....

1974 - Cafés eerder dicht, tijdens Carnaval ?

de Stem 9-2-1974

Hoeven - Alle horecabedrijven kregen op **vrijdag 8 februari 1974** een brief in de bus van de gemeente Hoeven waarin hun werd medegedeeld dat hun zaak tijdens carnaval om 01.00 uur gesloten moest worden. Dit bericht viel heel slecht bij de Hoevense horeca, vooral omdat men ook geen beroep mocht doen op de toen in gebruik zijnde **verlengkaart** die de horeca-ondernemer* normaal voor het raam plaatste. De café- en cafétariabedrijven begrepen er ook niets van, omdat zij gewend waren dat de gemeente zich met festiviteiten altijd soepel opstelde. Er was volgens hen ook geen reden te bedenken waarom men die houding nu plotseling veranderde. De kasteleins vonden het een vreemde zaak en besloten met burgemeester Twaalfhoven te gaan praten.

1974 - Cafés eerder dicht, tijdens Carnaval

Burgemeester maakt excuses: misverstand uit de weg geruimd.

de Stem 16-2-1974

Er werd op donderdag **14 februari 1974** vergaderd met burgemeester, politie, de Hoevense kasteleins en afgevaardigden van de landelijke Horeca-organisatie. Op deze vergadering heeft de burgemeester gezegd dat er een vergissing werd gemaakt en dat alle agitatie berustte op een levensgroot misverstand. Hij bood de kasteleins daarvoor zijn excuses aan. En daarmee is dan voor Hoeven deze zaak opgelost. Niet in de laatste plaats tot grote blijdschap van de kasteleins en waarschijnlijk ook voor alle peejen en peejinnen en bleef de tap tot 02.uur open.

Café de Pomp (links) en Café Prins van Auvergne (Rechts)

Redactie: *Horeca-ondernemers in de Leutige Sukkerpeej 1974 : 11 cafés en 3 cafetarias

Gasterije de Hoefstal, St. Janstr. 3
M.de Bruyn/Café de Kroon, St.Janstr. 11
Wim en Marian/Montanabar, St.Janstr. 15
P.Kerstens/ Zaal de Zwaan, St.Janstr. 21
Café de Pomp, St.Janstr. 29
J.Augustijn/De Prins van Auvergne, St.Janstr.16
Sjef Roovers/ Café Bar 't Centrum, St.Janstr. 77
Cafétaria Bep en Wim, St.Janstr. 10

1974

Prins Peej den II (Frans Renne),
Prinses Rianneke (Rian Embregts)
Nar Jacco (Jac. Brekelmans)

J.Rijnvos/Café Bovendonk, Halderbergselaan 1
Floren/ Café den Handel, Bosschendijk 201
G.Wijnen/Café de Bocht, Moleneindsestr.58
Kerstens/Café Pagnevaart, OA.Postbaan 79
J.v.Batenburg/Café Restaurant Bosbad-Hoeven, OA Postbaan 81
Café-Cafetaria 't Goudhaantje, OA.Postbaan 84
C.de Weerd-Braspenning/ Cafetaria de Vingerhoed, Hoek Julianastraat-
Bovenstraat

2024

Prins Tommes (van den Hout) en Prinses Danique (Faijaars)

1974 - Bosschenhoofd verstoken van telefooncel. (!!!)

Stem- vrijdag 8-3-1974

Bosschenhoofd – Door de diverse inwoners van het kerkdorp Bosschenhoofd in de gemeente Hoeven is de afgelopen maanden te kennen gegeven, dat er een sterke behoefte bestaat aan een openbare telefooncel in dit dorp. Vooral tijdens de weken met de **autoloze zondagen*** deed deze behoefte zich sterk gevoelen.

Ook van de zijde van de horeca-sector vernemen wij dat een telefooncel in Bosschenhoofd bijzonder welkom zou zijn, omdat de zakenlieden nu herhaaldelijk worden lastig door inwoners die even willen bellen. Vooral 's nachts vormt het gemis van een openbare telefooneergelegenheid een grote handicap voor de Bosschenhoofdenaren en worden bij spoedgevallen de particuliere bezitters van een telefoontoestel noodgedwongen uit hun bed gehaald. Het gemeentebestuur van Hoeven heeft inmiddels laten weten dat het alles in het werk om Bosschenhoofd een publieke telefooneergelegenheid te geven. Een en ander is echter afhankelijk van de PTT, die onlangs heeft medegedeeld dat de benodigde apparatuur voor een openbare telefooncel momenteel vrij schaars is, en dat het nog wel geruime tijd kan duren voor aan de wens van de Bosschenhoofdenaren kan worden voldaan.

(Redactie: * de autoloze zondagen (10 stuks) duurden van 4 nov 1973 t/m 6 jan 1974)

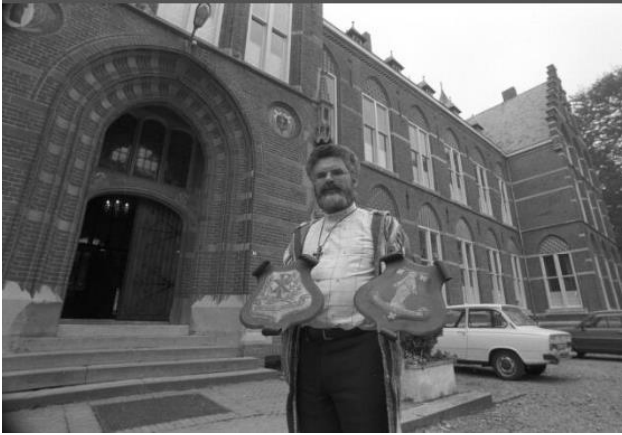
Bovendonk (2)

Toegangshek.

De entree van Bovendonk wordt bepaald door een monumentaal neogotisch smeedijzeren hek tussen vier met hardstenen afgedekte pijlers en een bakstenen voetmuur. Links en rechts van de hoofdepoort zijn twee kleine looppoortjes, eveneens van siersmeedwerk. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed prijst het hek als “een laat voorbeeld van het werk van de architect Cuypers” en om zijn ensemblewaarde, vanwege de samenhang met het seminariegebouw en het omliggende park. “Het is relatief goed bewaard gebleven” , aldus de Rijksdienst.

De ensemblewaarde van het toegangshek is onbetwistbaar, maar de bijdrage van Cuypers aan het ontwerp is eerder gering: het smeedijzeren hek is niet van Hem, maar afkomstig van het bisschoppelijk paleis aan de Veemarktstraat in Breda. Daar moest het in 1919 wijken wegens reconstructiewerkzaamheden in de straat. Oorspronkelijk werd de toegang tot het seminarie afgesloten door een houten poort, gemaakt door een eigen timmerman met bomen van het park. Die poort vond later een nieuwe bestemming in Noordhoek (Moerdijk), waar de Oosterhoutse benedictijner architect Paul Bellot de Sint-Jozefkerk aan het bouwen was. Wat het Bovendonkse hek betreft – het zal zoon Joseph zijn geweest – die niet meer gedaan heeft dan het ontwerpen van de bakstenen zuilen.

Dat het toegangshek relatief goed bewaard is gebleven, was niet vanzelfsprekend. Bij de bevrijding van Hoeven in oktober 1944 vernielde een Amerikaanse tank de ijzeren poort; ook één van de stenen zuilen werd hierbij omver gereden. Gelukkig kon de Bredase firma Hendrikse het hek in 1946 herstellen. De lange periode van leegstand van het seminarie na de sluiting in 1967 deed het toegangshek evenmin goed. Gelukkig zag de gemeente Hoeven de cultuurhistorische waarde ervan in. Zij besloot in 1983 om het op de monumentenlijst te plaatsen en ruime 8.500 gulden uit te trekken voor de benodigde restauratie.

Toon Hommel met zijn twee teruggevonden wapenschilden anno 1983.

Wapenschilden anno 2024

Eveneens in 1983 deed pastor Toon Hommel, de directeur van Centrum Bovendonk een bijzondere vondst, namelijk twee wapenschilden die op het smeedijzeren hek hadden gezeten. Deze schilden waren, zoals zoveel zaken, gestolen toen het seminarie leegstond, maar hij had de dader weten te achterhalen en de schilden teruggekregen. Merkwaardig genoeg zou het tot 2018 duren, vooraleer ze weer op het hek bevestigd werden. Links ziet men het schild met de patroonheilige van het bisdom Breda, Maria ten hemel opneming, en rechts dat van bisschop Petrus Hopmans (1914-1951), met diens devies "Mihi vivere Christus est" (Voor mij is leven Christus). Nu kan men weer ten volle genieten van de ensemblewaarde van het smeedijzeren hek.

Leuke aanvulling op het stukje over de schietbaan.

In een van onze vorige nieuwsbrieven schreven we een stukje over de schietbaan in de Oude Antwerpse Postbaan. We kregen een reactie met extra informatie van Ad Hoogeveen hierop. Zie hieronder zijn bijdrage.

Ad Hoogeveen schreef:

Hier ben ik geboren. De schietbaan lag op onze boerderij. Het zwarte rechthoekje was een schuilkamer, daar heb ik nog in gelegen toen de VI 's overvlogen naar Engeland in 1944. Er lagen daar kruidjes die we verzamelden en aanstaken. De drie rode rechthoekjes geven aan waar onze boerderij lag. Het woonhuis staat er nog, daar woont nu de Fam. Verbruggen.

Dank je wel voor je reactie Ad.

- Geschoten. Zaterdagmiddag hebben de heeren L. v. Eekelen alhier en J. v. Aken van Oudenbosch in de Hoevensche Beemden twee deenen geschoten, resp. 8 en 9 K.G. zwaar en met een vlucht van twee meter.

Denen is een oude benaming voor wilde zwanen.

In Zuid-Holland werden in 1700 de (Wilde) Zwanen "Deenen" genoemd.

Vroeger werd aangenomen dat deze vogels die hier overwinterden uit Scandinavië (men noemde dat toen het Deense rijk) kwamen.

145-160 cm, spanwijdte 205-275

De wilde zwaan is één van de meest zeldzame broedvogels van Nederland. Sinds 2015 broedt de soort jaarlijks met 1-2 paren in Nederland. Wilde zwanen hebben een echte zwanenhals. Ze houden de nek vaak gebogen.

In tegenstelling tot kleine zwanen die vaak een rechte hals hebben.

DE HUIDIGE WET- EN REGELGEVING

De wilde zwaan is een beschermde inheemse vogelsoort. Net als alle andere vogels die van nature in het wild in Nederland voorkomen, zijn wilde zwanen beschermd op grond van de Europese Vogelrichtlijn. De bescherming van de wilde zwaan wordt in Nederland geregeld door de Omgevingswet.

De heren van Eekelen en van Aken zouden dus in de huidige tijd een "klein" probleempje aan hun broek hebben met hun jachtsucces.

Den Hollen Boom.

In mijn jeugd benoemde mijn vader een stuk grond dat lag aan de Bovenstraat richting de Opperstraat als zijnde “de holle boom”. Voor mij een naam die de boeren als herkenningspunt eraan zouden hebben gegeven met de gedachte, “er zal daar wel een holle boom op het land hebben gestaan”. Tot ik naar aanleiding van de oproep van de gemeente eens na te denken over een naam voor het nieuwe bouwplan, ging zoeken in de archieven of er een interessante veldnaam in dat terrein lag. Tot mijn verbazing stuitte ik in de legger van verponding van 1664 – 1685 op de naam Den Hollen Boom. Deze veldnaam was dus al vanaf de 17^e eeuw in gebruik en werd nog gebruikt tot in onze tijd.

In de archieven komen we 2 beschrijvingen van deze opmerkelijke veldnaam “Den Hollen Boom” tegen, namelijk:

1. Het voorste van Den Hollen Boom
2. Het achterste van Den Hollen Boom.

De ligging van het perceel.

Onderstaande bron geeft een duidelijke omschrijving.

Archief 200 Dorpsbestuur Hoeven
Inv.nr. 538 Legger van de verponding, circa 1664-circa 1685

Hier wordt van verschillende eigenaren van deze veldnaam de grootte van hun perceel alsmede de precieze ligging aangegeven. Een voorbeeld.

De erfgenamen van Cathalijn Aerts-de Bruijn bezitten 2 gemet 70½ roeden uit 4 gemet 141 roeden **zijnde 't voorste stuk van den hollen boom**. Ten zuiden daarvan ligt de Bovenstraat en ten noorden daarvan ligt 't Opperstraetken.

Verder bezitten zij 1 gemet 2327½ roeden uit 3 gemet 175 roeden **zijnde het achterste stuk van den hollen boom**. Ook hier geeft men aan dat 't Opperstraetken ten noorden hiervan ligt.

Voor de volledigheid:

fol: 189r

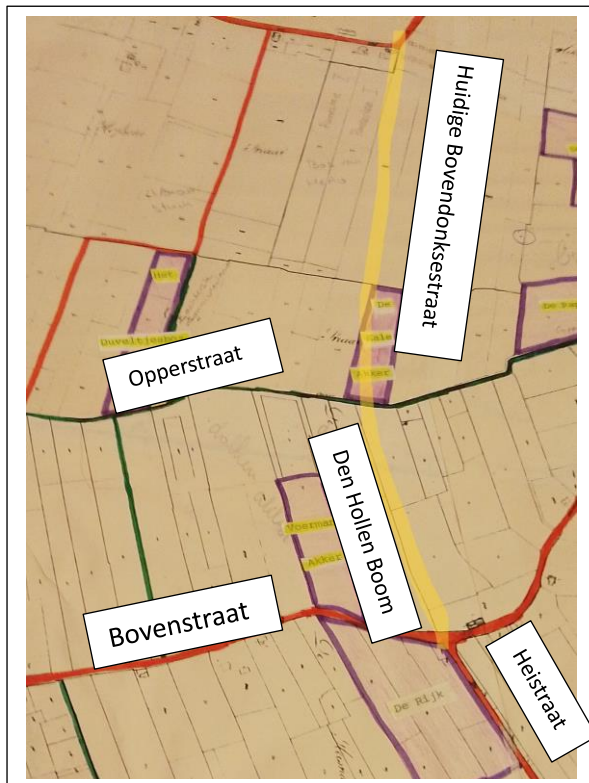
2 gem 70½ R: lants over Cathalijn Aerts de Bruijn erffgen,
uijt 4 gem

141 R: **sijnde t'voorste stuck gent den hollen boom**, oost haer selffs
zuijden de bovenstraet west Pr Adrn de Wolff mette
wederhelft, & noorden d'hre Adolph van Steenhuijs erffgen,

1 gem 237½ R over als vooren, uijt 3 gem 175 R:

sijnde t'achterste stuck van voors hollen boom, oost dhr Adolph van
Steenhuijs erffgen mette wederhelft zuijden Pr Adrn de wolff,
west Corn Corn Loijen & noorden t'opperstraetken

1 gem 237½ R: uijt 3 gem 175 R **het achterste stuck van den hollenboom**
over Jan ... oost zuijt & west dhr rentmeester Otgens, en
noorden t'opperstraetken

Nieuwe aanwinsten De Honderd Hoeven.

Afgelopen periode is de Heemkundekring in het bezit gekomen van:

1. Het archief van het Wit-Gele Kruis
2. Het archief van Nol Krijnen
3. Gedeeltelijk archief van de parochie St. De Doper.
4. Bidprentjes van de Fam. Van Oosterhout
5. Collectebakken.
6. Een spaarbuis voor de missie.
7. Een kaartenkist met 60 Bijbelse voorstellingen

De Collectebakken   Spaarbuis voor de missie.

Kast met 60 Bijbelse voorstellingen.

